

Kliimaministri määruse „Majandus- ja kommunikatsiooniministri 31. jaanuari 2006. a määruse nr 11 „Jeti ohutu kasutamise ja jetijuhi ettevalmistamise nõuded, eksamineerimise, tunnistuse taotlemise ja väljastamise kord ning tunnistuse vorm“ muutmise“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Määruse eelnõu on välja töötatud meresõiduohutuse seaduse (edaspidi MSOS) § 39¹ lõike 11 alusel.

Eelnõukohase määrusega täpsustatakse jetijuhtide praktilise väljaõppe nõudeid. Lisaks tehakse määruses tehnilised muudatused ja viiakse tekst kooskõlla MSOS-iga.

Eelnõu ja seletuskirja koostas Kliimaministeeriumi meremajandusosakonna õigusnõunik Anton Merits (tel 715 3423, e-post anton.merits@kliimaministeerium.ee). Eelnõu õigusekspertiisi tegi Kliimaministeeriumi õigusosakonna jurist Kaili Kuusk (tel 626 2905, e-post kaili.kuusk@kliimaministeerium.ee). Keeletoimetaja oli õigusosakonna peaspetsialist Aili Sandre (tel 626 2953, e-post aili.sandre@kliimaministeerium.ee).

Eelnõukohase määrusega muudetakse majandus- ja kommunikatsiooniministri määruse nr 11 31. augustil 2021. a jõustunud redaktsiooni (RT I, 28.08.2021, 2).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb neljast punktist.

Punktiga 1 täiendatakse määruse § 2 lõiget 3, rõhutades, et jeti kasutamisel peab jetijuht arvestama teiste veeliiklejatega. Sarnane nõue on kehtestatud ka väikelaevajuhtide teadmisi ja oskusi reguleerivas määruses¹, mille kohaselt peab väikelaevajuht muuhulgas teadma väikelaevniku üldtunnustatud käitumisnorme. Nõude eesmärk on kujundada ja arendada üldise merekultuuri taset Eestis ning tagada, et väljaõppe läbinud jetijuhid arvestaksid rahvusvahelise hea merepraktikaga² nii veekogul liigeldes kui ka Eesti sadamaid külastades.

Punktiga 2 asendatakse määruse § 3 lõike 2 punktis 3 keeld anda juhtimisõigus üle isikule, kel puudub jetijuhi tunnistus, keeluga anda juhtimisõigus üle isikule, kel puudub jeti juhtimisõigus. Määruse praegune sõnastus on vastuolus MSOS-i § 39¹ lõigetega 2 ja 9, mille kohaselt võib jeti juhtimisõigust tõendav dokument olla nii jetijuhi tunnistus, väikelaevajuhi tunnistus kui ka isikut tõendav dokument. Kui jetijuhil on kaasas isikut tõendav dokument, pole Eestis väljastatud jetijuhi tunnistuse kaasaskandmine Eesti piires kohustuslik. Muudatusega viiakse määruse tekst seadusega kooskõlla.

Punktiga 3 muudetakse määruse § 4 lõiget 3 ning jäetakse soovitatava kaasaskantava varustuse loetelust välja remonditööriistade komplekt ja tagavaraküünlad, kuna veekogul liigeldes ei ole võimalik jetti remontida.

Punktiga 4 muudetakse määruse § 8 lõiget 2, mis reguleerib jetijuhi ettevalmistuse korraldamist ja praktiliste oskuste omandamist. Kehtiva sõnastuse kohaselt tuleb praktilised

¹ Majandus- ja taristuministri 22. juuni 2021. a määrus nr 39 „Väikelaevajuhi teadmiste ja oskuste ning väljaõppe nõuded, eksamineerimise, tunnistuse taotlemise ja väljastamise kord ning tunnistuse vorm“.

² Suunised on kättesaadavad <https://edept.cgaux.org/pdf/PWC%20Safety%20Seminar.pdf>

oskused omandada jetijuhi tunnistust omava isiku järelevalve all vähemalt kahe tunni ulatuses. Uue sõnastuse kohaselt tuleb praktilised oskused omandada jetijuhi tunnistust omava instruktori juhendamisel, kelle on määranud jetijuhtide väljaõppe korraldamise tegevusloaga isik. Instruktor peab juhendamise käigus olema veekogul liiklemise ajal oma jetiga juhendatava isiku jeti vahetus läheduses.

Täpsustus on vajalik, sest kehtivale sõnastusele tuginedes on jettide kasutamine ilma juhtimisõigusega saanud Politsei- ja Piirivalveameti hinnangul praktiliseks probleemiks ning suurema ohu allikaks. Praegu puudub võimalus kontrollida, kas isik on omandanud praktilised oskused jetijuhi tunnistust omava isiku järelevalve all. On esinenud olukordi, kus isik sõidab ilma juhtimisõigusega, kuid kontrollimisel ütleb, et teeb tunnistusega isiku järelevalve all praktilist väljaõpet.

Muudatuse kohaselt saab edaspidi omandada praktilised sõiduoskused üksnes tegevusloaga isiku määratud juhendamisel. Nii saavad jetisõidu huvilised läbida rohkem kvaliteetset väljaõpet, mis omakorda parandab üldist veeohutust selles valdkonnas. Ajalise piirangu kaotamine annab paindlikumad võimalused koolitajale ning suurendab nende usaldusväärust. Muudatus ei mõjuta isikuid, kellel on kehtiv jetijuhi tunnistus.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõul ei ole puutumust Euroopa Liidu õigusega.

4. Määruse mõjud

Määrusel ei ole demograafilist mõju ega mõju elu- ja looduskeskkonnale. Samuti ei mõjuta määrus majandust, riigi julgeolekut, välissuhteid, regionaalarengut ega riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldust.

Määrusega ühtlustatakse praktilise väljaõppe kvaliteeti, millel on positiivne mõju liikluskultuurile merel ja üldiselt meresõiduohutusele. Kehtiva määruse sõnastus on tekitanud praktikas olukordi, kus isik juhib jetti veeliikluses ilma juhtimisõigusega. Määrusega kehtestatakse nõue, et praktilised sõiduoskused saab omandada üksnes tegevusloaga isiku määratud instruktori juhendamisel. Eestis on 14 ettevõtjat, kellel on kehtiv tegevusloa jetijuhtide väljaõppe korraldamiseks, need ettevõtjad on juhtinud tähelepanu vajadusele ühtlustada tingimused ja parandada praktika kvaliteeti.

Eelnõu punktidega 1–3 tehtavad muudatused on pigem tehnilised. Määruse tekst viiakse kooskõlla MSOS-iga.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamine ei too kaasa lisakulusid ega tulusid. Samuti ei too määruse rakendamine kaasa lisategevusi.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Määruse eelnõu esitatakse Siseministeriumile kooskõlastamiseks eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu.

Eelnõu esitatakse arvamuse avaldamiseks järgmistele jetijuhi väljaõppe korraldamise tegevusloaga ettevõtjatele: Mittetulundusühing Flyboard Estonia, Meretalendid OÜ, Seamanship OÜ, Mittetulundusühing Seasick, OÜ Pärnu Merenduskeskus, KapteniABC OÜ, BARCA OÜ, MSCA OÜ, Paadiluba OÜ, European Sailing School OÜ, Paadijuhi kool, Kuressaare Ametikool, OÜ A-MIKS, OÜ Walthein Kiirkaater.